

Muotoilija ei ehdi jäädä eläkkeelle

Eero Aarnion ura on yli puolen vuosisadan mittainen, ja vauhti vain kiihtyy.

CHRISTIAN WESTERBACK HS

Hannu Pöppönen HS

80-VUOTIAS

"SE on Wuff-koira. Tuplavee, uu, äf, äf", Eero Aarnio tavaa kotinsa eteisessä Veikkolassa. Kulmikas uusi muovikoira seisoo eteisen perimmäisessä nurkassa. Sen eteen on kiilannut lauma pyöreämpiä Puppy-muovikoiria.

Aarnion kodissa saa lyhyen oppimäärän hänen muotolunsa vuosikymmenistä. Siinä on ensimmäinen *Pallotuolin* prototyyppi, jonka sisäseinässä on raikean punainen puhelein. Kattoon on ripustettu läpinäkyvä *Kupla*-tuoli. Olo- ja työhuoneessa on lisää valaisimia ja muovi-eläimiä: ponituolet, dinosaurit ja uusimpana muovipöngiä.

"Aina niitä protoja tulee, sen takia tarvitsenkin tyhjää tilaa", Aarnio sanoo.

ISTUMME vaalealle sohvalle. Aarnio nostaa pöydältä pehmeäkantisen italialaisen kirjan, joka tuoksuu tuoreelta. "Olen aika hyvässä seurassa", Aarnio kehaisee ja käskää kääntämään kirjasta liepeen esiin.

Ma tosiaan, kirjasarjan aiemmat osat on tehty esimerkiksi sellaisista henkilöistä kuin Achille Castiglioni, Le Corbusier ja Zaha Hadid. Nyt joukkoon on päässyt Aarniokin.

Aarnio on jälleen tähtenä sillä designin taivaalla, jolle hän nousi 60-luvulla juuri *Pallotuolilla*, *Pastillilla* ja muilla lasikultakalusteilla.

Olykriisi katkaisi niiden valmistuksen, ja Aarnio elätti perheään tekemällä julkittujen kalusteita, joista ei paljoa designjulkaisuissa hiiskuta. Sellaisia ovat esimerkiksi *Lissa*- ja *Ruutu*-kalusteet sekä *Savoy*-tuoli. Kuka muistaa?

Sitten Aarnion ikonisia kalusteita alettiin valmistaa uudelleen, ja ne tulivat jälleen muotiin retrobumin myötä vuosituuhannen vaihteessa.

AARNION kodin laajennustyöt ovat valmistuneet vähän aikaa sitten. Työllekin on nyt enemmän tilaa. Pöydän ääreen Aarnio saattaa istua jo viideltä aamulla.

"Sieltä kuuluu vaan välillä, että mulla on helvetin hyvä idea, tuu kattomaan", Eero Aarnion vaimo Pirkko Aarnio sanoo.

"Niin mulla onkin", Eero Aarnio naurahtaa.

Ne, jotka ovat eläneet lapsuuttaan 1960-70-luvulla, saattavat muistaa Pirkko Aarnion *Nikulan TV:ssä* Kaspernuken kanssa esiintyneenä Eulaalia Kenkkunen -noitana. Tai paremminkin noidan ää-

Suunnittelupöydän ääreen Aarnio saattaa istua jo viideltä aamulla.

Eero Aarnio

■ Sisustusarkkitehti, professori Eero Aarnio syntyi 21. 7. 1932 Helsingissä.

■ Opiskeli Taideteollisessa oppilaitoksessa 1954-57.

■ Työskenteli Ilmari Tapiovaaaran ja Antti Nurmesniemen toimistossa sekä Rakennushallituksessa. Oli Askolla vakituksena suunnittelijana 1960-luvun alussa. Työskennellyt sen jälkeen freelancerina.

■ Kansainvälisesti menestyneimpiä suomalaisia muotoilijoita kautta aikojen. Hänen tunnetuimpia töitään ovat 1960-luvun ikoneiksi muodostuneet pophenkiset *Pallotuoli*, *Kupla* ja *Pastilli*.

■ Saanut muotollustaan lukuisia palkintoja, muun muassa italialaisen Compasso d'Oro eli Kultainen harppi -palkinnon Magisille suunnittelemaansa *Trioli*-lastentuolista 2008, Kaj Franck -palkinnon 2008 sekä saksalaiset Red Dot -palkinnot valaisimistaan 2010 ja 2012. Pro Finlandia -kunniamerkki 2010.

■ Aarniolla ei ole syntymäpäivänään vastaanottoa.

nenä.

Aarniot ovat olleet naimisissa 56 vuotta. He ovat tiivis tiimi, joka nähdään aina yhdessä erilaisissa muotoilutilaisuuksissa Suomessa ja ulkomailla.

Kun muotoilija ei haastattelun aikana muista jotain firman, tehtaan tai vaikkapa liima-aineen nimeä menneiltä vuosikymmeniltä, Pirkko Aarnio huikkaa sen heti toisen huoneen puolelta.

AARNIOILLA on tuhansien piirrosten arkisto, mutta hän ei ole vanhojen ideoiden varassa.

Uusia syntyy koko ajan, ja tuntuu siltä, että vauhti vain kiihtyy.

Aarniolla riittää kysyntää. Hän ei ole myöskään kaihtanut markkinoita itseään ja muotoiluun. Hän kertoo innostuen kuin lapsi, mitä uusia valaisimia ja kalusteita häneltä on valmistettu Italiassa ja Suomessa.

Suurin osa Aarnion uusista tuotteista on muovisia. Muotoilija vastaa kysymykseen ympäristöystävällisyydestä ensin niin, että niiden muovi on kierrätettävissä materiaaliksi johonkin toiseen tuotteeseen.

"Mutta vastaukseni kierrätettyyteen on, että pyrin tekemään designia, joka kierrätetään isältä pojapojanpojalle."

SUUNNITTEILLA on nyt myös tuoli teräksellä ja nahasta, luksusmalli.

"Luksustuotteille voisi olla kysyntää esimerkiksi Kiinassa", Aarnio pohtii.

Eero Aarnio on tehnyt kollaasin kotinsa lehtien kansista, joihin on kuvattu hänen tuotantoaan. Tuoleja on muun muassa *Playboy*-lehden kannessa. "Ystävänä [Hugh] Hefner, paras managerini", Aarnio toteaa. Hän ei ole tavannut *Playboyn* perustajaa henkilökohtaisesti.

Kiinassa tosin tuotteita kopioidaan nopeasti, mutta osataan se muuallakin. Se kismittää Aarniota.

Esimerkiksi ruotsalainen Designers Revolt valmistaa *Pallotuolin* kopiota ja jopa lasten versiota. Sellaista Aarnio ei ole koskaan suunnitellut.

KEVÄLLÄ suomalaiset muotoilualan toimijat lähtivät näytävästi taistelemaan designpiratismia vastaan. Aarnio ei halua kommentoida keskenään asiaa, mutta vihjaa, että lakimiehet ovat saamassa hänen kannaltaan hyviä tuloksia aikaan.

PUEHELIALLA Aarniolla riittää tarinoita. Hän alkaa muistella lapsuuttaan Kalliossa: kotitalon pommitusta, josta hänen isänsä selviytyi, yleisiä saunoja pihojen perällä ja naapuritalon tulipaloo, jota lapset jäivät lumoutuneina katsomaan.

Sitten puheessa palataan nykyhetken ja muotoilijan työhön. Aarniolla ei ole aietta jäädä eläkkeelle.

"En mä tiedä mitä mä tekisin, tämä on niin hauska homma. Tässä on niin suuria mahdollisuuksia, kun maailma on suuri."